

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 1 7 3 A 3 0 1 1 1

ZIMSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA KOT DRUGI JEZIK

Izpitna pola 1

Razčlemba neumetnostnega besedila

Ponedeljek, 5. februar 2018 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca.

Priloga z neumetnostnim besedilom je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začinjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca.

Izpitna pola vsebuje 20 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 60. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom in jih vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite skladno s slovničnimi in pravopisnimi pravili, čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Pri nalogah izbirnega tipa izberite samo eno rešitev, če v navodilu ni določeno drugače. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 1 prazno.

P 1 7 3 A 3 0 1 1 1 0 3

Z NULE NA TISOČAKA

Zemljevid: Mateja Rihtaršič

Slavnik (1028 m) imena verjetno ni dobil zaradi svoje kolesarske slave. Bi ga pa lahko. Priljubljeni desetkilometrski makadamski klanec iz Kozine ponuja nekaj med treningom in kolesarsko turo. Razgled z vrha je vse prej kot skromen in morska modrina, ki označuje ničelno nadmorsko višino, bije v oči. Izziv se ponuja kar sam – kolesarjenje z obale do točke, kjer kopno prvič poskoči čez kilometer v višino. Slovenska obala ni prav priročna za naš namen, zato pa se kot idealno izhodišče ponuja Trst s svojo kolesarsko potjo Giordano Cottur. Speljana je po trasi nekdanje železniške proge, ki jo domačini imenujejo Štreka. Nekoč je skozi slikovito dolino Glinščice povezovala Trst s Hrpeljami. Pravzaprav ga še vedno, le da sedaj namesto vagončkov po njej brzijo kolesarji, tekači in pohodniki.

OPIS POTI

Kolesarska pot se začne na parkirišču pod cesto Via Orlandini. Nanjo zapeljemo skozi opuščen portal. Pot je odlično označena, pozorni moramo biti le na odseke, na katerih nam prometna signalizacija vsakič znova odvzame prednost. Vseskozi se vzpenja, a je

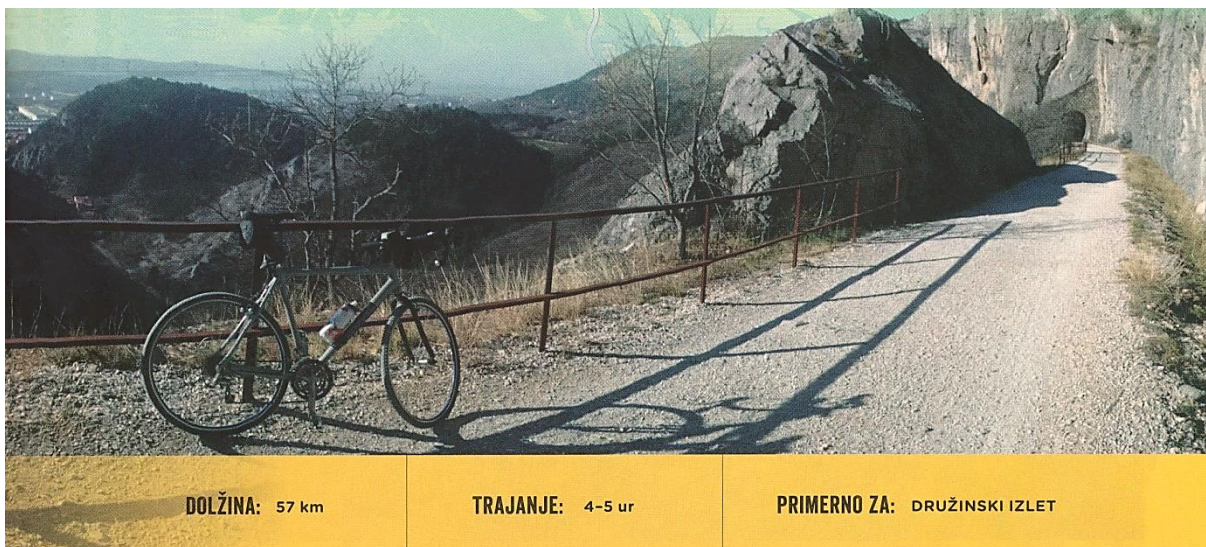
naklon minimalen (povprečno 2,6 odstotka) in kolesarjenje prijetno. Prečkali bomo nekaj mostov in kak viadukt, zapeljali v pet tunelov in se mogoče ustavili na dveh opuščenih železniških postajah. Trasa skozi Trst je asfaltirana (približno 5 km), nato sledi precej udoben makadam, ki nas popelje skozi naravni rezervat doline Glinščice. Ko pot doseže mejo s Slovenijo, naredi ovinek proti vasi Draga in zapusti dolino Glinščice ter se nato spet usmeri proti Sloveniji. Pripeljemo do asfaltne ceste, ki se spušča v Klanec pri Kozini. Po njej zavijemo navzgor do bližnje ceste Kozina–Koper. Položen vzpon nas pripelje do železniške postaje Kozina. Prekolesarimo 17 kilometrov in pridobimo 500 višinskih metrov.

Zapeljemo na Reško cesto in sledimo smerokazu za Slavnik. Na koncu naselja je tudi konec asfalta. Začenja se sloviti klanec proti Slavniku. Tudi tu ne moremo zgrešiti, sledimo široki makadamski cesti. Premagamo daljši strm odsek precej razrite ceste in se zagrizemo v zadnji ovinek pred Tumovo kočjo tik pod vrhom. Če je ostalo še kaj moči, se zaženemo še v kratko strmino nad kočjo na 1028 metrov visoki vrh Slavnika in tako zaključimo tisočmetrski vzpon z ničelne nadmorske višine.

ŽELEZNICA

Odsek železniške proge med Trstom in Hrpeljami je bil zgrajen leta 1887 kot priključek na železniško progo proti Puli. Še danes lahko občudujemo tehnično mojstrstvo graditeljev, ki so morali na 20 kilometrih proge izvrtati pet tunelov ter postaviti šest kovinskih in sedem opečnatih mostov. Železniški promet je bil opuščen leta 1959. Kolesarsko pot, poimenovano po slovitim italijanskem kolesarju Giordanu Cotturju, speljano po trasi opuščene železniške proge, so uredili leta 2010.

DOLŽINA: 57 km

TRAJANJE: 4-5 ur

PRIMERNO ZA: DRUŽINSKI IZLET

Uroš Sever
(Prirejeno po: Gea, september 2015.)

Pozorno preberite izhodiščno besedilo in rešite naloge.

1. Dopolnite povedi s podatki o okoliščinah sporočanja.

Besedilo je napisal _____ . Objavljeno je bilo
_____ v _____ ,
in sicer v rubriki _____ .

(2 točki)

2. Kaj je tema besedila? V povedi/povedih pojasnite, kako sta z njo povezana naslov in zemljevid.

Tema besedila: _____

Pojasnilo:

_____
_____
_____
_____

(4 točke)

3. Obkrožite DA, če je trditev v skladu z izhodiščnim besedilom, ali NE, če ni.

Del kolesarske poti na Slavnik je speljan po nekdanji železniški progi.	DA	NE
Giordano Cottur je kolesarsko pot neuradno poimenoval Štreka.	DA	NE
Kolesarska pot Giordano Cottur je v celoti speljana po makadamski cesti.	DA	NE
Železniška proga med Trstom in Hrpeljami je obratovala od leta 1887 do leta 1959.	DA	NE
Slavnik je dobil ime po slavni kolesarski turi.	DA	NE

(3 točke)

4. Uredite točke na poti v smiselno zaporedje, tako da na črtice napišete številke od 1 do 7 v pravilnem zapovrstju.

_____ železniška postaja Kozina
_____ Tumova koč
_____ vas Draga
_____ Reška cesta
_____ Klanec pri Kozini
_____ parkirišče pod cesto Via Orlandini
_____ dolina Glinščice

(2 točki)

5. V povedih opišite kolesarsko pot iz izhodiščnega besedila, tako da navedete začetek in konec poti, njeno dolžino, trajanje ter težavnost oz. zahtevnost.

(4 točke)

6. S katerim prevladujočim namenom je sporočevalec tvoril besedilo?

Sporočevalec je tvoril besedilo predvsem, da bi

- A bralcem predstavil Slavnik z okolico.
- B za bralce ocenil težavnost kolesarske poti Giordano Cottur.
- C bralcem predstavil kolesarsko pot na Slavnik.
- Č bralce pozval, naj se udeležijo kolesarjenja na Slavnik.
- D bralce seznanil z izvorom imena Slavnik.

(1 točka)

7. V katero besedilno vrsto spada izhodiščno besedilo?

Izhodiščno besedilo je predstavitev kraja/predstavitev postopka/reportaža/
poročilo/obvestilo.

(1 točka)

8. Iz uvodnega odstavka izpišite tri besede/besedne zveze, s katerimi je sporočevalec izrazil svoje mnenje o poti.

(1 točka)

9. Preberite slovarska sestavka.

núla -e ž (û) pog. **1.** *ničla*: eno nulo si premalo napisal / bilo je petindvajset (stopinj) pod nulo / glede športa je prava nula **2.** *nič*: sedem minus sedem je nula / neskl.: zavrti telefon nula osem; tekma se je končala tri nula • pog., šalj. ena nula zate za zdaj si ti v prednosti, si me premagal

tisočák -a m (â) **1.** *vrednost tisoč denarnih enot*: porabili so pet tisočakov // *bankovec v tej vrednosti*: zmenjati tisočák **2.** *žarg. tisoč metrov visoka gora*: izlet na najbližji tisočák

9.1. Iz katerega jezikovnega priročnika sta slovarska sestavka?

Slovarska sestavka sta iz

- A Slovenskega etimološkega slovarja.
- B Slovenskega pravopisa.
- C Slovarja slovenskega knjižnega jezika.
- Č Velikega slovarja tujk.

(1)

9.2. V naslovu izhodiščnega besedila sta besedi nula in tisočák slogovno zaznamovani. V vsakem slovarskem sestavku obkrožite tisto oznako, ki to potrjuje.

(1)

9.3. V katerem slovarskem pomenu je beseda tisočák uporabljena v naslovu? Številko pomena napišite na črto.

---

(1)

9.4. Obkrožite DA, če je trditev o besedi tisočák pravilna, ali NE, če ni.

Beseda tisočák

je štirizložna.	DA	NE
ima naglas na zadnjem zlogu.	DA	NE
spada med pregibne besedne vrste.	DA	NE
se uporablja kot strokovni izraz.	DA	NE

(2)
(5 točk)

10. Tvorite samostalnika, pridevnik in glagol, ki pripadajo isti besedni družini kot beseda v levem stolpcu.

	Samostalnik	Samostalnik	Glagol	Pridevnik
kolesar				

(2 točki)

11. Prevzetim besedam poiščite slovenske ustreznice. Na črtice napišite ustrezne številke iz desnega stolpca.

_____ rezervat	1	predor
_____ portal	2	rastlinstvo
_____ favna	3	zavarovano območje
_____ flora	4	glavni vhod pri večjih poslopih
_____ tunel	5	živalstvo
	6	skrivališče
	7	cvetličarstvo

(2 točki)

12. Iz besednih zvez v oklepajih tvorite enobesedna poimenovanja in dopolnite povedi.

Kolesarjenja na Slavnik, ki ga _____ (prebivalci Slovenije)

imenujemo primorski Triglav, so se letos udeležili predvsem _____

(prebivalci Trsta) in _____ (prebivalci Kopra). Pogrešali

pa smo _____ (prebivalce Ljubljane).

(2 točki)

13. Podčrtanim besedam poiščite protipomenke in povedi na novo zapišite.

Sledimo široki ravni cesti.

Kolesarimo po daljšem strmem odseku precej razrite ceste.

(3 točke)

14. Za vsako poved določite, ali je tvorna ali trpna. Podčrtajte ustrezno možnost in tvorite sopomensko poved v drugem načinu.

Železniški promet je bil opuščen leta 1959.

Poved je t v o r n a / t r p n a .

Pretvorba: _____

Kolesarsko pot so uredili leta 2010.

Poved je t v o r n a / t r p n a .

Pretvorba: _____

(4 točke)

15. Poimenujte vrsto priredja. Nato priredno zloženo poved pretvorite v podredno.

Premagamo odsek razrite ceste in se zagrizemo v zadnji ovinek pred Tumovo kočo.

Vrsta priredja: _____

Podredno zložena poved:

_____
_____

(3 točke)

16. Vprašajte se po podčrtanih delih povedi in na črte napišite vprašalne povedi.

Kolesarska pot se začne na parkirišču pod cesto.

_____

Prečkali bomo nekaj mostov in kak viadukt.

_____

Položen vzpon nas pripelje do železniške postaje Kozina.

_____

Pot je odlično označena.

_____

(3 točke)

17. Na katero besedo se navezuje podčrtana beseda?

Nekoč je skozi slikovito dolino Glinščice povezovala Trst s Hrpeljami. Pravzaprav ga še vedno, le da sedaj namesto vagončkov po njej brzijo kolesarji, tekači in pohodniki.

_____ (1 točka)

18. Popravite rabo velike začetnice v povedih.

Kolesarili smo po primorski in spoznavali kraje koprskega zaledja. Najlepša je bila tura na Slavnik, na katerem se križajo mnoge planinske poti. Z vrha se lepo vidijo: kamniške alpe, nanos, trnovski gozd in vipavska dolina.

(3 točke)

19. Podčrtajte pravilen zapis ob poševnicah.

Pot se vzpenja po 10. kilometrskem / 10-kilometrskem / 10 – kilometrskem klancu z minimalnim vzponom 2,6% / 2,6 % / 2, 6 %.

(2 točki)

20. Napišite **poročilo**. Zamislite si, da ste Matej/Mateja Novak in ste se kot član/-ica kolesarskega kluba Izvir Vipava udeležili kolesarjenja na Slavnik, ki ga je v soboto, 4. 10. 2015, ob kostanjevem prazniku organizirala Športna zveza Koper. Start je bil ob 10. uri v Kozini. Na cilju so organizatorji v Tumovi koči pripravili družabni program s podelitvijo priznanj. Za šolsko glasilo napišite poročilo. Pomagajte si z izhodiščnim besedilom. Ostale podatke si lahko izmislite. Besedilo naj obsega najmanj 100 besed. Pišite na naslednjo stran.

(12 točk)

P 1 7 3 A 3 0 1 1 1 1 1

Prazna stran